

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/779/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4112241324
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Harbuta
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4112241324.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Dušana Harbutu a členov senátu JUDr. Ingrid Doležajovej a JUDr. Márie Malíkovej, v právnej veci navrhovateľa: J. X., bytom S. XX, zastúpený JUDr. Marekom Ďuranom, advokátom, so sídlom Nitra, Boženy Němcovej 4, proti odporcovi: J. E., bytom S. XXX, zastúpený JUDr. Štefanom Mesárošom, advokátom, so sídlom Nitra, Štefánikova 84, o ochranu osobnosti, o odvolaní navrhovateľa a o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 16. júla 2014 č.k. 12C/332/2012-125, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil odporcovi povinnosť písomne sa ospravedlniť navrhovateľovi za neoprávnené zásahy do jeho občianskej cti a ľudskej dôstojnosti listom podpísaným odporcom a doručeným navrhovateľovi na jeho adresu: J. X., S. XX, do 15-tich dní od právoplatnosti rozsudku v nasledovnom znení: „Vážený pán J.. Ja, J. E., vyhlasujem, že som Vás nepravdivo obvinil a rozširoval lživú informáciu o tom, že ste ma dňa 8. 12. 2010 zachytili idúcim vozidlom a spôsobili mi tak zranenia krčnej a bedrovej časti chrbtice. Týmto sa Vám za nepravdivé tvrdenia ospravedlňujem, nakoľko rozširovaním týchto klamstiev som neoprávnenne zasiahol do Vášho práva na ochranu osobnosti a znížil Vašu vážnosť a dôstojnosť.“ Zároveň zaviazal odporcu na zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy navrhovateľovi v sume 2.000 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku, vo zvyšnej časti náhrady nemajetkovej ujmy návrh zamietol a o trovách konania si vymienil rozhodnúť samostatným uznesením. Za preukázaný mal skutkový stav, podľa ktorého dňa 08. 12. 2010 došlo k incidentu medzi navrhovateľom a odporcom v poľovnom revíri W., časť A., pri ktorom ho mal, podľa odporcu, zachytiť vozidlom a spôsobiť mu zranenia, pričom navrhovateľ toto popiera a tvrdí, že odporca mu kopol do vozidla, čím si spôsobil zranenia a vulgárne mu nadával. Na základe podaného trestného oznámenia zo strany odporcu bolo voči navrhovateľovi vedené trestné stíhanie, vznesené obvinenie pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona, ktoré bolo uznesením zo dňa 30. 08. 2012 zastavené z dôvodu, že skutok sa stal, ale nenapĺňa znaky skutkovej podstaty prečinu ublíženia na zdraví. Dôvodom zastavenia trestného stíhania bola skutočnosť, že závery znaleckých posudkov vylučujú možnosť čelného nárazu pravej prednej časti vozidla do stojaceho odporcu a odporcom popisovaným spôsobom vzniku dopravnej nehody a spôsobeniu mu ním udávaných zranení. Uvedené závery akceptovala i Krajská prokuratúra v Nitre, rozhodujúc o sťažnosti odporcu proti zastavujúcemu uzneseniu so zdôraznením, že z technického hľadiska je priebeh nehodového deja popísaný odporcom neprijateľný, nezodpovedá popísanému poškodeniu vozidla, ani jednotlivým polohám tela odporcu a vozidla uvedených pri rekonštrukcii, pričom k stretu vozidla s odporcom došlo iným spôsobom. Podľa znalca je prijateľný z technického hľadiska záver, a to konanie odporcu, jeho kopnutie do pravého boku vedľa prechádzajúceho vozidla. Odporca svoju verziu nehody popísal každému, kto sa na to pýtal, taktiež aj na výročnej členskej schôdzi Poľovného združenia U. dňa 26. 02. 2012. Predmetný incident, podľa verzie odporcu, bol zapísaný

aj do poľovnej knihy dňa 08. 12. 2010, ktorý zápis urobil G. F. s tým, že písal iba to, čo mu odporca diktoval. Navrhovateľ bol živnostník od 10. 04. 1992 s predmetom podnikania prípravné práce pre stavbu, demolácia a zemné práce, prenájom stavebných strojov a zariadení, ktorú činnosť ukončil ku dňu 04. 02. 2014, a to z dôvodu poškodenia jeho dobrého mena a zhoršenej povesti. Tieto tvrdenia navrhovateľa potvrdili aj svedkovia J. E., Z. X., T. X.. Naopak, žiadne reči nepočuli P. J., D. D. a H. A.. Po právnej stránke napadnutý rozsudok súd prvého stupňa odôvodnil ustanoveniami § 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, § 11, § 13 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka (zákon č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov) a konštatovaním, že návrh navrhovateľa bol podaný dôvodne, keďže v konaní bolo preukázané, že odporca podal na navrhovateľa trestné oznámenie, že ho zrazil autom, navrhovateľ bol za to trestne stíhaný, vo veci prebiehalo vyšetrovanie, ktoré obdobie bolo náročné pre navrhovateľa a jeho rodinu, deti, tak, ako to vyplýva z ich výpovedí, pričom iba členovia rodiny sa mohli a vedeli k tomuto vyjadriť. V rámci rodiny bola znížená vážnosť a dôstojnosť navrhovateľa, existovali aj u jeho detí pochybnosti o pravdivosti slov navrhovateľa, z ktorého dôvodu vznikali hádky a nedorozumenia v rodine. Nie je bežnou vecou zrazenie inej osoby autom, z ľudskej povahy a ľudskej zvedavosti vyplýva, že sa udalosť na verejnosti preberá, ľudia o nej rozprávajú, sú zvedaví, ako sa to stalo. Aj v predmetnej veci sa táto záležitosť v obci S. preberala, ktorú skutočnosť potvrdili svedkovia. Konštatoval, že obvinenie odporcu bolo krivé, klamlivé, skutok, ako ho popísal odporca, sa nestal, napriek tomu odporca sám rozširoval svoju verziu udalosti, čo potvrdil aj vo svojej výpovedi a nadiktoval zápis do poľovnej knihy. Takéto konanie odporcu považoval za narušenie chránených práv navrhovateľa, spôsobilé privodiť navrhovateľovi ujmu. Zásah do osobnostných práv navrhovateľa dosahoval takú intenzitu, ktorá požíva právnu ochranu podľa citovaných zákonných ustanovení Občianskeho zákonníka, navrhovateľ v konaní uniesol dôkazné bremeno a preukázal jednoznačne a bez pochybností, že v značnej miere bola znížená jeho dôstojnosť a vážnosť v rodine, v obci, v poľovnom združení, prípadne aj v podnikateľskej sére tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 13 Občianskeho zákonníka. Titulom náhrady nemajetkovej ujmy navrhovateľ požadoval od odporcu zaplatenie sumy 5.000 eur, ktorú sumu súd prvého stupňa považoval za neprimeranú a priznal navrhovateľovi sumu 2.000 eur, ako sumu postačujúcu s poukazom na vykonané dokazovanie a ujmu spôsobenú navrhovateľovi, keď mal za to, že len písomné ospravedlnenie nie je postačujúce a odporca by mal niesť zodpovednosť za svoje konanie aj tým, že zaplatí navrhovateľovi náhradu za spôsobenú nemajetkovú ujmu. O trovách konania nerozhodol s poukazom na ustanovenie § 151 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (zákon č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov, ďalej len „OSP“) s tým, že o trovách konania rozhodne samostatným uznesením v lehote 30 dní po právoplatnom rozhodnutí vo veci samej.

Rozsudok súdu prvého stupňa napadol odvolaním navrhovateľ vo výroku o náhrade nemajetkovej ujmy, stotožniac sa s uložením povinnosti odporcovi ospravedlniť sa mu. Nesúhlasil však s výškou priznanej nemajetkovej ujmy v sume 2.000 eur dôvodiac, že k primárnemu porušeniu jeho práva na ochranu osobnosti zo strany odporcu došlo na základe trestného oznámenia odporcu, v ktorom ho krivo obvinil zo spáchania úmyselného trestného činu ublíženia na zdraví, po ktorom nasledovalo trestné stíhanie, vznesenie obvinenia a k zrušeniu uznesenia došlo len na základe aktivity navrhovateľa, ktorý sa podanou sťažnosťou obvineniu aktívne bránil. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy sa mal súd zaoberať aj samotnými okolnosťami zásahu zo strany odporcu. U odporcu nešlo len o určitú ľahkú nedbanlivosť, ale zámerné zlomyseľné obvinenie, ktoré so skutočnosťou nemalo nič spoločné a išlo o cieľavedomú snahu o škandalizáciu navrhovateľa a spôsobenie ujmy. Zdôraznil, že odporca neklamal len orgánom činným v trestnom konaní, ale hrubo zavádzal aj znalca z odboru zdravotníctva pri prvotnom vyšetrení. Zásahom do osobnostných práv navrhovateľa tak došlo nielen v rámci bežného života, ale aj v rámci výkonu zákonom stanovenej povinnosti svedčiť pravdivo a nič nezamlčať. Dôsledkom tohto konania odporcu bolo jeho trestné stíhanie pre trestný čin krivého obvinenia, krivej výpovede a krivej prisahy. Priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 2.000 eur nezodpovedá intenzite protiprávných zásahov do jeho práva na ochranu ľudskej dôstojnosti a občianskej cti. Žiada preto, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti, týkajúcej sa náhrady nemajetkovej ujmy tak, že odporcu zaviazal k náhrade vo výške 5.000 eur, resp. aby zrušil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Rozsudok súdu prvého stupňa napadol odvolaním tiež odporca, ktorý sa nestotožnil s tvrdením súdu prvého stupňa, že i v rámci rodiny bola znížená vážnosť a dôstojnosť navrhovateľa. Poukázal na skutočnosť, že boli vypočuté iba deti navrhovateľa, od ktorých nemožno očakávať, že by uvádzali niečo iné, ako to, čo môže potvrdiť tvrdenia navrhovateľa. Zo strany navrhovateľa nebol produkovaný jeden jediný dôkaz, ktorý by potvrdil skutočnosť, že na základe jeho vyjadrení došlo k poškodeniu

dobrého mena navrhovateľa v podnikateľskej sfére a že stratil zákazky. Namieta, že neboli splnené podmienky na uplatnenie nároku navrhovateľa na ochranu jeho osobnosti. Navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a návrh navrhovateľa ako nedôvodný zamietol a priznal mu náhradu trov konania.

K odvolaniu navrhovateľa sa písomne vyjadril odporca opakovane uvádzajúc svoje tvrdenia a poukazujúc na skutočnosti a okolnosti, ktoré uvádzal v priebehu konania na súde prvého stupňa a v podanom odvolaní.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) po preskúmaní napadnutého rozsudku, konania, ktoré mu predchádzalo a odvolania navrhovateľa, ako aj odporcu, podľa § 205 ods. 1, ods. 2 OSP, súc viazaný dôvodmi a rozsahom týchto odvolaní (§ 212 ods. 1 OSP), skutkovým stavom zisteným súdom prvého stupňa podľa § 213 ods. 1 OSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP, za splnenia podmienok uvedených v ustanovení § 156 ods. 3 OSP, dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa proti rozsudku súdu prvého stupňa v časti uloženia povinnosti nahradiť nemajetkovú ujmu a odporcu, ktorý namieta rozsudok v celom rozsahu, nie je opodstatnené, a preto napadnutý rozsudok vo veci samej ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

V danej veci súd prvého stupňa vykonal dostatočné dokazovanie, jednotlivé dôkazy vyhodnotil a na ich závere vec aj správne právne posúdil. Následne vo veci rozhodol napadnutým rozsudkom, s ktorým sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil, a preto ho podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil. Odvolací súd preberá súdom prvého stupňa zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie predmetnej veci, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil. Zároveň odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa rozsudok aj v dostatočnej miere a správne tak po právnej, ako aj skutkovej stránke odôvodnil, s ktorým odôvodnením sa v plnom rozsahu stotožnil, a preto na správnosť týchto dôvodov ďalej, podľa § 219 ods. 2 OSP, iba poukazuje.

Podľa § 219 ods. 1 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa ods. 2 tohto ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

Podľa ods. 2 tohto ustanovenia, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa ods. 3 tohto ustanovenia výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

V odvolacím súdom preskúmanej veci, súd prvého stupňa dostatočne zistil skutkový stav veci a následne vec aj správne právne posúdil. Predmetom konania bol návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal ospravedlnenia a náhrady nemajetkovej ujmy od odporcu z titulu ochrany jeho osobnosti, keďže zo strany odporcu došlo k závažnému zásahu do jeho osobnostných práv, predovšetkým práva na ochranu dobrého mena, ľudskej dôstojnosti a vážnosti jeho osoby za situácie, že bol odporcom klamlivo označený za páchatela, ktorý ho mal zraziť motorovým vozidlom. Pre tento skutok bol trestne stíhaný, bolo mu vznesené obvinenie, v konečnom dôsledku však trestné stíhanie bolo na základe záverov znalcov z odboru dopravy a zdravotníctva zastavené. Znalci v priebehu vyšetrovania tohto činu dospeli k záveru, že ku skutku a k následkom, ktoré utrpel odporca, nemohlo dôjsť tak, ako to odporca tvrdil a na základe čoho krivo navrhovateľa obvinil. Odporca bol v súvislosti s nepravdivým obvinením navrhovateľa obvinený z prečinu krivého obvinenia podľa § 345 ods. 1 Trestného zákona v súbehu s prečinom krivej výpovede

a krivej prísahy podľa § 346 ods. 1 Trestného zákona a odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Nitra zo dňa 26. 03. 2014 č.k. 1T 30/2014-166 k úhrnnému peňažnému trestu vo výmere 300 eur s uložením pre prípad úmyselného zmarenia náhradného trestu odňatia slobody v trvaní dva mesiace. Trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť dňa 06. 11. 2014, odporca peňažný trest i zaplatil.

Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa odvolací súd iba uvádza nasledovné dôvody. Občiansky zákonník právo na ochranu osobnosti fyzickej osoby upravuje ako jednotné právo, ktorého úlohou je zabezpečiť občianskoprávnej oblasti rešpektovanie osobnosti fyzickej osoby a jej všestranný slobodný rozvoj. V tomto jednotnom rámci práva na ochranu osobnosti existujú jednotlivé čiastkové práva, ktoré zabezpečujú občianskoprávnu ochranu jednotlivých hodnôt (stránok) osobnosti fyzickej osoby ako neoddeliteľných súčastí celkovej fyzickej a psychickej a morálnej integrity osobnosti (z rozsudku NS ČR z 13. 12. 2000 sp.zn. 30Cdo 2870/2000). Občiansky zákonník poskytuje túto ochranu iba proti takým konaniam, ktoré sa dotýkajú osobnosti občana tým, že znižujú jeho dôstojnosť, česť a vážnosť z hľadiska jeho vzťahu k spoluobčanom a ohrozujú jeho postavenie a uplatnenie v spoločnosti. Podmienkou občianskoprávnej ochrany cti je to, aby zásah bol objektívne spôsobilý takú ujmu osobnosti občana privodiť. Za tejto podmienky chránia ustanovenia § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka občana najmä proti rozširovaniu nepravdivých tvrdení. Nie je pritom rozhodujúce, či skutočne došlo k ujme; postačuje objektívna spôsobilosť príslušného konania spôsobiť takú ujmu. K porušeniu práva na česť môže dôjsť nepravdivými skutkovými tvrdeniami difamačnej povahy i zverejnením hodnotiacich posudkov o určitej osobe.

Preskúmaním napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa, konania, ktoré mu predchádzalo a tiež celého spisového materiálu v danej veci, odvolací súd dospel k záveru tak o vecnej, skutkovej, ako aj právnej správnosti napadnutého rozhodnutia. V zmysle vyššie uvedených podmienok nároku na ochranu osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka odvolací súd konštatuje, že konanie odporcu, spočívajúce v krivom, lživom, nepravdivom obvinení navrhovateľa o zavinenom spáchaní trestného činu, ktorého sa mal dopustiť tým, že úmyselne vrazil motorovým vozidlom do odporcu, ktoré tvrdenia boli neskôr vyvrátené znalcami, boli spôsobilé zasiahnuť, resp. aj v skutočnosti zasiahli vážnou mierou do osobnostných práv navrhovateľa (konkrétne do jeho práva na dobré meno, ľudskú dôstojnosť a vážnosť jeho osoby). Navrhovateľ, ktorý bol bezúhonnou osobou, zrazu bol obvinený z prečinu ublíženia na zdraví odporcovi, pričom išlo o nepravdivé a klamlivé obvinenie, tieto nepravdy rozširoval sám odporca. Táto skutočnosť bola spôsobilá zasiahnuť do jeho rodinného, ale aj celkového spoločenského života, nakoľko žije a pôsobí v malej obci, v ktorej sa takáto udalosť rýchlo rozšíri a je predmetom debát medzi jej občanmi. Odhliadnuc od tejto skutočnosti je nepochybné, že trestné stíhanie, vznesenie obvinenia navrhovateľovi na základe klamlivých tvrdení odporcu, ako aj ďalšie rozširovanie týchto nepravdivých tvrdení odporcom voči navrhovateľovi je bez akýchkoľvek ďalších úvah objektívne spôsobilé zasiahnuť do vážnosti osoby navrhovateľa, v dôsledku čoho jeho osobnosť utrpela na vážnosti a dôstojnosti. Takéto nepravdivé obvinenie a tvrdenia, ktoré odporca rozširoval medzi občanmi obce S., bolo objektívne spôsobilé privodiť navrhovateľovi ujmu na cti v očiach ostatných fyzických osôb. V sporoch, ktoré sa týkajú cti a dôstojnosti, súdna prax pripúšťa, aby sa odporca zbavil zodpovednosti tzv. dôkazom pravdy, pre ktorý dôkaz stačí, ak je preukázaná pravdivosť podstatnej časti tvrdení. Odporca v konaní pred súdom prvého stupňa takýto dôkaz nepredložil, naopak a aj v podanom odvolaní iba tvrdil, že navrhovateľ neunesol dôkazné bremeno svojich tvrdení a nepreukázal, že výroky odporcu bola znížená vážnosť a dôstojnosť navrhovateľa. Odvolací súd v tejto súvislosti dodáva, že nie je nevyhnutné, aby navrhovateľ preukázal, do akej miery a ako hlboko zasiahli tvrdenia odporcu do jeho osobnostných práv, ale postačuje, aby tieto tvrdenia (v tomto prípade klamlivé obvinenie navrhovateľa zo strany odporcu) boli objektívne spôsobilé tento zásah vykonať. Táto skutočnosť bola v priebehu konania pred súdom prvého stupňa potvrdená, a to podaním trestného oznámenia na navrhovateľa zo skutku, ktorý sa nezakladal na pravde a v konečnom dôsledku aj trestným stíhaním odporcu pre prečin krivej výpovede, krivého obvinenia. Z tohto pohľadu dôvody uvádzané odporcom v podanom odvolaní odvolací súd vyhodnotil ako účelové a neopodstatnené.

Na vznik občianskoprávnej sankcie za nemajetkovú ujmu spôsobenú neoprávneným zásahom do osobnosti fyzickej osoby musia byť splnené zákonné predpoklady, ktorými sú: a/ existencia zásahu, ktorý vyvolal alebo bol spôsobilý vyvolať ujmu spočívajúcu v porušení alebo v ohrození osobnostných práv chránených ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka, b/ neoprávnený (protiprávny) charakter tohto zásahu a c/ existencia príčinnej súvislosti medzi zásahom a vzniknutou ujmu. Nenaplnenie

ktoréhokoľvek z týchto predpokladov potom vylučuje možnosť vzniku sankcií podľa § 13 Občianskeho zákonníka.

V danej veci je vzhľadom na dôkaznú situáciu potrebné konštatovať splnenie všetkých troch podmienok nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v prospech navrhovateľa. Dokazovaním bola preukázaná existencia zásahu odporcu, spočívajúca v podanom trestnom oznámení na základe nepravdivých okolností, ktoré malo za následok začatie trestného stíhania a vznesenie obvinenia navrhovateľovi, taktiež bola splnená druhá podmienka, spočívajúca v protiprávnom charaktere tohto zásahu, nakoľko nikto bezdôvodne nemôže obviňovať inú osobu zo skutku, ktorý nespáchala a napokon aj tretia podmienka, vyžadujúca príčinnú súvislosť medzi zásahom a vzniknutou ujmov, bola splnená, keď navrhovateľ v dôsledku tohto konania odporcu utrpel narušenie a ohrozenie svojich osobnostných práv, a to poškodenie dobrého mena, zníženie jeho vážnosti a dôstojnosti. Tam, kde v dôsledku neoprávneného zásahu do osobnosti fyzickej osoby vznikla nemajetková ujma, vznikajú pre pôvodcu tohto zásahu občianskoprávne sankcie uvedené v § 13 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho zákonníka. Pri aplikácii týchto sankcií je potrebné dodržiavať zásadu primeranosti; prostriedky ochrany uvedené v § 13 Občianskeho zákonníka musia byť primerané povahe zásahu. Zásada primeranosti znamená, že sankcie možno použiť len v poradí, v akom ich uvádza zákon, bez ohľadu na to, akej sankcie sa domáha dotknutá osoba. Pod pojmom primerané zadosťučinenie je potrebné rozumieť morálnu satisfakciu, napr. vo forme ospravedlnenia. V prípade, ak morálne zadosťučinenie nie je v konkrétnom prípade postačujúce a neoprávneným zásahom došlo k zníženiu dôstojnosti fyzickej osoby alebo jej vážnosti v spoločnosti v značnej miere, môže súd priznať peňažné zadosťučinenie svojim rozhodnutím. Takéto peňažné zadosťučinenie môže súd priznať, ak dospeje k záveru, že v konkrétnom prípade došlo ku skutočnému zníženiu dôstojnosti, resp. vážnosti fyzickej osoby v spoločnosti, pričom tento zásah má značnú intenzitu, nestačí len možnosť zníženia dôstojnosti, alebo vážnosti fyzickej osoby v značnej miere. Súd musí bezpečne zistiť, že k takémuto zníženiu skutočne došlo. Vykonaným dokazovaním v danej veci bolo nepochybne preukázané, že k zásahu zo strany odporcu do osobnostnej integrity navrhovateľa skutočne došlo, taktiež bolo jednoznačne preukázané, že tento zásah bol značnej intenzity a spôsobil zníženie dôstojnosti a vážnosti navrhovateľa v spoločnosti, nielen u obyvateľov obce S., v rodinnom prostredí navrhovateľa, ale aj v komunite poľovníkov, v ktorej pôsobil dlhodobo. Z tohto pohľadu preto uloženie povinnosti odporcovi ospravedlniť sa navrhovateľovi je dôvodné a odvolací súd sa v tejto časti s rozhodnutím súdu prvého stupňa v plnom rozsahu stotožnil.

K námietke navrhovateľa, vznesenej v podanom odvolaní, týkajúcej sa výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peňažnom vyjadrení, ktorú súd prvého stupňa určil sumou 2.000 eur, odvolací súd konštatuje správnosť napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa aj v tejto časti. Platná právna úprava totiž neustanovuje rozsah (výšku) peňažného zadosťučinenia, túto určuje súd na základe voľnej úvahy. Musí však byť primeraná a pri svojom rozhodovaní musí súd vychádzať jednak zo závažnosti vzniknutej nemajetkovej ujmy, z okolností, pri ktorých došlo k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby a tiež z toho, či pôvodca zásahu neposkytol už mimosúdne dotknutej osobe morálne, prípadne finančné zadosťučinenie. Súd prvého stupňa určil peňažnú satisfakciu v sume 2.000 eur, navrhovateľ požadoval sumu 5.000 eur. Odvolací súd, vychádzajúc z vyššie uvedených právnych záverov, vykonaného dokazovania súdom prvého stupňa, napadnutého rozsudku, jeho odôvodnenia, dospel k záveru, že suma 2.000 eur je primeraným zadosťučinením náhrady ujmy, ktorú odporca navrhovateľovi spôsobil. Vzhľadom na všetky skutočnosti, okolnosti prípadu, nepochybne i trestné stíhanie odporcu pre prečin krivého obvinenia a krivej výpovede, ako aj postavenie navrhovateľa v spoločnosti (ktorý je t.č. dôchodcom poberajúcim starobný dôchodok), v obci, v komunite poľovníkov, ním požadovaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 5.000 eur nie je primeraná. Súd prvého stupňa dostatočným spôsobom vykonal dokazovanie aj k tejto časti rozhodnutia, svoje rozhodnutie dostatočným spôsobom aj odôvodnil, preto odvolací súd nevidí dôvod na jeho zmenu a na odôvodnenie napadnutého rozsudku aj v tejto časti ďalej poukazuje. Dôvody uvádzané navrhovateľom v podanom odvolaní sú dôvodmi, ktoré uvádzal v priebehu celého konania (žiadne nové skutočnosti, ani okolnosti v odvolaní neuviedol), tieto boli už zohľadnené jednak v uložení povinnosti odporcu písomne sa navrhovateľovi ospravedlniť a tiež i v určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v sume 2.000 eur. Z týchto skutočností preto odvolací súd považoval výšku nemajetkovej ujmy za primeranú.

S poukazom na vyššie uvedené závery, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správny potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd nerozhodol, nakoľko súd prvého stupňa si vymienil rozhodnutie o trovách konania po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej, z ktorého dôvodu následne rozhodne aj o trovách odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.